

**– ÜRETİCİLERİN ÇÖLLEŞME / ARAZİ
BOZULMASI ÜZERİNE FARKINDALIKLARININ
ORTAYA KONULMASI –
SOSYO-EKONOMİK FAKTÖRLERİN
BELİRLENMESİ**

(ÇİFTÇİ ANKETLERİ ÖN DEĞERLENDİRME SONUÇLARI)

Dr. Ufuk GÜLTEKİN

Üreticilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

			Anket yapılan kişinin cinsiyeti		Total
			Erkek	Kadın	
İl	Diyarbakır	Count	113	6	119
		% of Total	63,8%	3,4%	67,2%
	Elazığ	Count	5	0	5
		% of Total	2,8%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	15	1	16
		% of Total	8,5%	0,6%	9,0%
	Batman	Count	36	1	37
		% of Total	20,3%	0,6%	20,9%
Total		Count	169	8	177
		% of Total	95,5%	4,5%	100,0%

Yaş Grubuna Göre Dağılım

			İl				Total
			Diyarbakır	Elazığ	Siirt	Batman	
Anket yapılan kişinin yaşı	15-19	Count	4	0	0	0	4
		% of Total	2,3%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%
	20-24	Count	5	0	1	1	7
		% of Total	2,8%	0,0%	0,6%	0,6%	4,0%
	25-29	Count	10	0	0	0	10
		% of Total	5,6%	0,0%	0,0%	0,0%	5,6%
	30-34	Count	12	0	3	2	17
		% of Total	6,8%	0,0%	1,7%	1,1%	9,6%
	35-39	Count	12	0	3	8	23
		% of Total	6,8%	0,0%	1,7%	4,5%	13,0%
	40-44	Count	25	0	1	12	38
		% of Total	14,1%	0,0%	0,6%	6,8%	21,5%
	45-49	Count	16	2	1	4	23
		% of Total	9,0%	1,1%	0,6%	2,3%	13,0%
	50-54	Count	6	1	4	2	13
		% of Total	3,4%	0,6%	2,3%	1,1%	7,3%
	55-59	Count	12	0	1	6	19
		% of Total	6,8%	0,0%	0,6%	3,4%	10,7%
	60-64	Count	8	1	1	1	11
		% of Total	4,5%	0,6%	0,6%	0,6%	6,2%
	65 ve üzeri	Count	9	1	1	1	12
		% of Total	5,1%	0,6%	0,6%	0,6%	6,8%
Total		Count	119	5	16	37	177
		% of Total	67,2%	2,8%	9,0%	20,9%	100,0%

Eğitim Durumuna Gre Dağılım

			il				Total
			Diyarbakır	Elazığ	Siirt	Batman	
Arazi sahibinin/araziyi kullanan kişinin Eğitim Durumu	Okur-yazar değil	Count	14	0	0	4	18
		% of Total	7,9%	0,0%	0,0%	2,3%	10,2%
	Okur-yazar	Count	18	1	3	7	29
		% of Total	10,2%	0,6%	1,7%	4,0%	16,4%
	İlkokul mezunu	Count	19	3	1	9	32
		% of Total	10,7%	1,7%	0,6%	5,1%	18,1%
	Ortaokul mezunu	Count	17	0	4	3	24
		% of Total	9,6%	0,0%	2,3%	1,7%	13,6%
	Lise mezunu	Count	29	0	6	11	46
		% of Total	16,4%	0,0%	3,4%	6,2%	26,0%
	Yksekokul mezunu	Count	4	1	1	1	7
		% of Total	2,3%	0,6%	0,6%	0,6%	4,0%
	Fakülte mezunu	Count	14	0	1	1	16
		% of Total	7,9%	0,0%	0,6%	0,6%	9,0%
	Yüksek Lisans mezunu	Count	4	0	0	0	4
		% of Total	2,3%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%
	Doktora mezunu	Count	0	0	0	1	1
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	0,6%
Total	Count	119	5	16	37	177	
	% of Total	67,2%	2,8%	9,0%	20,9%	100,0%	

		Ailedeki toplam birey sayısı (Ortalama)
İl	Diyarbakır	9,37
	Elazığ	7,60
	Siirt	8,75
	Batman	8,53
	TOPLAM	9,04

Ailenizde, tarım ve hayvancılık dışında başka işlerde ücret/maaş karşılığı çalışan kişiler var mı?

			Ailenizde, tarım ve hayvancılık dışında başka işlerde ücret/maaş karşılığı çalışan kişiler var mı		Total
			Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	74	45	119
		% of Total	41,8%	25,4%	67,2%
	Elazığ	Count	5	0	5
		% of Total	2,8%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	4	12	16
		% of Total	2,3%	6,8%	9,0%
	Batman	Count	20	17	37
		% of Total	11,3%	9,6%	20,9%
Total		Count	103	74	177
		% of Total	58,2%	41,8%	100,0%

Ortama İşletme Arazisi (da)

		ORTALAMA İŞLETME ARAZİSİ (da)
İl	Diyarbakır	218,66
	Elazığ	41,40
	Siirt	324,50
	Batman	107,76
	Toplam	207,88

Ortalama Aile Geliri

		ORTALAMA AİLE GELİRİ (TL)
İl	Diyarbakır	85.539,50
	Elazığ	37.200,00
	Siirt	75.206,25
	Batman	49.278,82
	Total	75.304,89

Bitkisel Üretim + Hayvansal Üretim + Diğer

Hayvanlarınızı nerede otlatıyorsunuz?

			Hayvanlarınızı nerede otlatıyorsunuz				Total
			Cevap Yok	Meralarda	Otlaklarda	Mera+Otlak	
İl	Diyarbakır	Count	4	30	35	50	119
		% of Total	2,3%	16,9%	19,8%	28,2%	67,2%
	Elazığ	Count	0	4	0	1	5
		% of Total	0,0%	2,3%	0,0%	0,6%	2,8%
	Siirt	Count	1	2	10	3	16
		% of Total	0,6%	1,1%	5,6%	1,7%	9,0%
	Batman	Count	3	16	4	14	37
		% of Total	1,7%	9,0%	2,3%	7,9%	20,9%
Total		Count	8	52	49	68	177
		% of Total	4,5%	29,4%	27,7%	38,4%	100,0%

Hayvanların beslenmesi açısından meralar yeterli mi?

			Hayvanların beslenmesi açısından meralar yeterli mi?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	2	18	99	119
		% of Total	1,1%	10,2%	55,9%	67,2%
	Elazığ	Count	0	2	3	5
		% of Total	0,0%	1,1%	1,7%	2,8%
	Siirt	Count	0	1	15	16
		% of Total	0,0%	0,6%	8,5%	9,0%
	Batman	Count	1	3	33	37
		% of Total	0,6%	1,7%	18,6%	20,9%
Total		Count	3	24	150	177
		% of Total	1,7%	13,6%	84,7%	100,0%

Cevabınız HAYIR ise, hayvanların beslenmesi için merada otlamaya ek olarak yemleme yapıyor musunuz?

			Cevabınız HAYIR ise, hayvanların beslenmesi için merada otlamaya ek olarak yemleme		Total
			Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	90	7	97
		% of Total	61,6%	4,8%	66,4%
	Elazığ	Count	3	0	3
		% of Total	2,1%	0,0%	2,1%
	Siirt	Count	8	6	14
		% of Total	5,5%	4,1%	9,6%
	Batman	Count	31	1	32
		% of Total	21,2%	0,7%	21,9%
Total		Count	132	14	146
		% of Total	90,4%	9,6%	100,0%

Hayvanlarınızı meralarda otlatırken, otlatma zamanı ve süresine uyuyor musunuz?

			Hayvanlarınızı meralarda otlatırken, otlatma zamanı ve süresine uyuyor musunuz?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	2	26	91	119
		% of Total	1,1%	14,7%	51,4%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	5	5
		% of Total	0,0%	0,0%	2,8%	2,8%
	Siirt	Count	1	4	11	16
		% of Total	0,6%	2,3%	6,2%	9,0%
	Batman	Count	2	9	26	37
		% of Total	1,1%	5,1%	14,7%	20,9%
Total		Count	5	39	133	177
		% of Total	2,8%	22,0%	75,1%	100,0%

Meranızın otlatma kapasitesini düşündüğünüzde, sizce; Merada otlatılan hayvan sayısında fazlalık var mıdır?

			Merada otlatılan hayvan sayısında fazlalık var mıdır?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	4	90	25	119
		% of Total	2,3%	50,8%	14,1%	67,2%
	Elazığ	Count	0	3	2	5
		% of Total	0,0%	1,7%	1,1%	2,8%
	Siirt	Count	0	8	8	16
		% of Total	0,0%	4,5%	4,5%	9,0%
	Batman	Count	3	23	11	37
		% of Total	1,7%	13,0%	6,2%	20,9%
Total		Count	7	124	46	177
		% of Total	4,0%	70,1%	26,0%	100,0%

Meranız köydeki hayvan sayısı için yeterli midir?

			Meranız köydeki hayvan sayısı için yeterli midir?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	6	23	90	119
		% of Total	3,4%	13,0%	50,8%	67,2%
	Elazığ	Count	0	2	3	5
		% of Total	0,0%	1,1%	1,7%	2,8%
	Siirt	Count	0	3	13	16
		% of Total	0,0%	1,7%	7,3%	9,0%
	Batman	Count	3	6	28	37
		% of Total	1,7%	3,4%	15,8%	20,9%
Total		Count	9	34	134	177
		% of Total	5,1%	19,2%	75,7%	100,0%

Köyünüzde, çayır-mera ve/veya ormanların vasfının değiştirilerek tarım arazisine dönüştürülme durumu oldu mu?

			Köyünüzde, çayır-mera ve/veya ormanların vasfının değiştirilerek tarım arazisine dönüştürülme durumu oldu mu?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	1	26	92	119
		% of Total	0,6%	14,7%	52,0%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	5	5
		% of Total	0,0%	0,0%	2,8%	2,8%
	Siirt	Count	0	3	13	16
		% of Total	0,0%	1,7%	7,3%	9,0%
	Batman	Count	1	19	17	37
		% of Total	0,6%	10,7%	9,6%	20,9%
Total		Count	2	48	127	177
		% of Total	1,1%	27,1%	71,8%	100,0%

Evet diyenler, ortalama olarak 282,4 da arazinin dönüştürüldüğü kanaatindedirler.

Cevabınız EVET ise, size göre çayır-mera ve/veya ormanların vasfının değiştirilerek tarım arazisine dönüştürülmesi arazilerin bozulmasına / erozyona yol açar mı yada açtı mı?

			Cevabınız EVET ise, size göre çayır-mera ve/veya ormanların vasfının değiştirilerek tarım arazisine dönüştürülmesi arazilerin bozulmasına / erozyona yol açar mı yada açtı mı?			
			Evet	Hayır	Fikrim yok	Total
İl	Diyarbakır	Count	6	10	6	22
		% of Total	14,3%	23,8%	14,3%	52,4%
	Siirt	Count	2	0	1	3
		% of Total	4,8%	0,0%	2,4%	7,1%
	Batman	Count	13	1	3	17
		% of Total	31,0%	2,4%	7,1%	40,5%
Total	Count		21	11	10	42
	% of Total		50,0%	26,2%	23,8%	100,0%

Sulama suyunun kaynađı nedir?

			Sulama suyunun kaynađı nedir?				Total
			Cevap Yok	Yer altı suyu kuyuları	Devletin Sulama için yaptırdığı baraj ve göletlerden kanallar ile taşınan su	Yakınlarda bulunan akarsu, dere gibi su kaynakları	
İl	Diyarbakır	Count	3	88	12	16	119
		% of Total	1,7%	49,7%	6,8%	9,0%	67,2%
	Elazığ	Count	0	5	0	0	5
		% of Total	0,0%	2,8%	0,0%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	0	15	1	0	16
		% of Total	0,0%	8,5%	0,6%	0,0%	9,0%
	Batman	Count	0	29	7	1	37
		% of Total	0,0%	16,4%	4,0%	0,6%	20,9%
Total		Count	3	137	20	17	177
		% of Total	1,7%	77,4%	11,3%	9,6%	100,0%

Cevabınız YER ALTI KUYUSU KULLANIMI ise; son yıllarda kuyulardaki su seviyesinde değişme olduğunu hissettiniz mi?

			Cevabınız YER ALTI KUYUSU KULLANIMI ise; son yıllarda kuyulardaki su seviyesinde değişme olduğunu hissettiniz mi?		Total
			Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	73	13	86
		% of Total	54,5%	9,7%	64,2%
	Elazığ	Count	2	3	5
		% of Total	1,5%	2,2%	3,7%
	Siirt	Count	4	11	15
		% of Total	3,0%	8,2%	11,2%
	Batman	Count	24	4	28
		% of Total	17,9%	3,0%	20,9%
Total		Count	103	31	134
		% of Total	76,9%	23,1%	100,0%

Sulama için kullanılan kaynakların azalması, sizin için bir göç nedeni olabilir mi?

			Sulama için kullanılan kaynakların azalması, sizin için bir göç nedeni olabilir mi?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	2	89	28	119
		% of Total	1,1%	50,3%	15,8%	67,2%
	Elazığ	Count	0	4	1	5
		% of Total	0,0%	2,3%	0,6%	2,8%
	Siirt	Count	0	8	8	16
		% of Total	0,0%	4,5%	4,5%	9,0%
	Batman	Count	0	16	21	37
		% of Total	0,0%	9,0%	11,9%	20,9%
Total		Count	2	117	58	177
		% of Total	1,1%	66,1%	32,8%	100,0%

Sizce, toprağın bilinçsiz sürülmesi/işlenmesi ve ekimi, toprağın yapısını bozar mı?

		Sizce, toprağın bilinçsiz sürülmesi/işlenmesi ve ekimi, toprağın yapısını bozar mı?			Total	
		Evet	Hayır	Fikrim yok		
İl	Diyarbakır	Count	77	19	23	119
		% of Total	43,5%	10,7%	13,0%	67,2%
	Elazığ	Count	1	1	3	5
		% of Total	0,6%	0,6%	1,7%	2,8%
	Siirt	Count	14	0	2	16
		% of Total	7,9%	0,0%	1,1%	9,0%
	Batman	Count	31	2	4	37
		% of Total	17,5%	1,1%	2,3%	20,9%
Total		Count	123	22	32	177
		% of Total	69,5%	12,4%	18,1%	100,0%

Sizce, toprağın bilinçsiz sürülmesi ve ekimi, toprağın yapısını bozarak çölleşmeye/bozulmasına neden olur mu?

			Sizce, toprağın bilinçsiz sürülmesi ve ekimi, toprağın yapısını bozarak çölleşmeye/bozulmasına neden olur mu?			Total
			Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	70	29	20	119
		% of Total	39,5%	16,4%	11,3%	67,2%
	Elazığ	Count	0	2	3	5
		% of Total	0,0%	1,1%	1,7%	2,8%
	Siirt	Count	13	0	3	16
		% of Total	7,3%	0,0%	1,7%	9,0%
	Batman	Count	31	1	5	37
		% of Total	17,5%	0,6%	2,8%	20,9%
Total		Count	114	32	31	177
		% of Total	64,4%	18,1%	17,5%	100,0%

Sizce, fazla veya uygun olmayan gübre kullanımı, toprağın verimsizleşmesine (bozulmasına) neden olur mu? Yıldan yıla üründe azalma olur mu?

			Sizce, fazla veya uygun olmayan gübre kullanımı, toprağın verimsizleşmesine (bozulmasına) neden olur mu? Yıldan yıla üründe azalma olur mu?				Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	2	80	29	8	119
		% of Total	1,1%	45,2%	16,4%	4,5%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	5	0	5
		% of Total	0,0%	0,0%	2,8%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	0	12	0	4	16
		% of Total	0,0%	6,8%	0,0%	2,3%	9,0%
	Batman	Count	0	32	3	2	37
		% of Total	0,0%	18,1%	1,7%	1,1%	20,9%
Total		Count	2	124	37	14	177
		% of Total	1,1%	70,1%	20,9%	7,9%	100,0%

Sizce, salma sulama kullanımı gibi “yanlış” sulama yöntemleri ya da teknikleri toprağın tuzlanmasına neden olur mu?

			Sizce, salma sulama kullanımı gibi “yanlış” sulama yöntemleri ya da teknikleri toprağın tuzlanmasına neden olur mu?				
			Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	Total
İl	Diyarbakır	Count	2	55	33	29	119
		% of Total	1,1%	31,1%	18,6%	16,4%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	3	2	5
		% of Total	0,0%	0,0%	1,7%	1,1%	2,8%
	Siirt	Count	0	10	1	5	16
		% of Total	0,0%	5,6%	0,6%	2,8%	9,0%
	Batman	Count	0	30	3	4	37
		% of Total	0,0%	16,9%	1,7%	2,3%	20,9%
Total		Count	2	95	40	40	177
		% of Total	1,1%	53,7%	22,6%	22,6%	100,0%

Sizce, yetiştirdiğiniz ürün ve yaptığınız iş için “uygun olmayan” tarım araçlarının kullanımı toprağın yapısını bozar mı?

			Sizce, yetiştirdiğiniz ürün ve yaptığınız iş için “uygun olmayan” tarım araçlarının kullanımı toprağın yapısını bozar mı?				Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	3	53	46	17	119
		% of Total	1,7%	29,9%	26,0%	9,6%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	3	2	5
		% of Total	0,0%	0,0%	1,7%	1,1%	2,8%
	Siirt	Count	0	6	0	10	16
		% of Total	0,0%	3,4%	0,0%	5,6%	9,0%
	Batman	Count	0	31	2	4	37
		% of Total	0,0%	17,5%	1,1%	2,3%	20,9%
Total		Count	3	90	51	33	177
		% of Total	1,7%	50,8%	28,8%	18,6%	100,0%

Sizce, meralarda aşırı ve zamansız yapılan otlatma meraların bozulmasına, kalitesinin azalmasına neden olur mu?

			Sizce, meralarda aşırı ve zamansız yapılan otlatma meraların bozulmasına, kalitesinin azalmasına neden olur mu?			Total
			Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	107	7	5	119
		% of Total	60,5%	4,0%	2,8%	67,2%
	Elazığ	Count	2	3	0	5
		% of Total	1,1%	1,7%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	3	2	11	16
		% of Total	1,7%	1,1%	6,2%	9,0%
	Batman	Count	34	0	3	37
		% of Total	19,2%	0,0%	1,7%	20,9%
Total		Count	146	12	19	177
		% of Total	82,5%	6,8%	10,7%	100,0%

Sizce, ormanların tahribatı o bölgenin çölleşmesine neden olur mu?

			Sizce, ormanların tahribatı o bölgenin çölleşmesine neden olur mu?				Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	2	96	11	10	119
		% of Total	1,1%	54,2%	6,2%	5,6%	67,2%
	Elazığ	Count	0	3	2	0	5
		% of Total	0,0%	1,7%	1,1%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	0	8	0	8	16
		% of Total	0,0%	4,5%	0,0%	4,5%	9,0%
	Batman	Count	0	33	1	3	37
		% of Total	0,0%	18,6%	0,6%	1,7%	20,9%
Total		Count	2	140	14	21	177
		% of Total	1,1%	79,1%	7,9%	11,9%	100,0%

Sizce, çölleşme/arazilerin bozulması önemli bir problem midir?

			Sizce, çölleşme/arazilerin bozulması önemli bir problem midir?				Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	
il	Diyarbakır	Count	1	102	8	8	119
		% of Total	0,6%	57,6%	4,5%	4,5%	67,2%
	Elazığ	Count	0	4	0	1	5
		% of Total	0,0%	2,3%	0,0%	0,6%	2,8%
	Siirt	Count	0	15	0	1	16
		% of Total	0,0%	8,5%	0,0%	0,6%	9,0%
	Batman	Count	1	33	1	2	37
		% of Total	0,6%	18,6%	0,6%	1,1%	20,9%
Total		Count	2	154	9	12	177
		% of Total	1,1%	87,0%	5,1%	6,8%	100,0%

Cevabınız EVET ise, bu konudaki bilgi kaynağınız nedir?

	%
( ) Kendi tecrübesi	20,27
( ) Televizyon	18,93
( ) Gazete	4,78
( ) Radyo	0,96
( ) Dergi	1,53
( ) İnternet	6,50
( ) Diğer çiftçiler	15,11
( ) Tarım İl/İlçe Müdürlükleri	10,33
( ) Danışman	2,49
( ) Araştırma Kuruluşu	6,31
( ) Üniversite	4,21
( ) Kooperatif	2,10
( ) Anne-Baba	6,50
TOPLAM	100,00

Sizce, ÇÖLLEŞME nedir?

	%
( ) Sulama suyunun yetersizliği, ihtiyaç olduğunda yağışların olmaması nedeni ile kuraklık	23,07
( ) Ağaçsızlık, ormanların azalması/yok olması, yeşilliğin azalması, bitkilerin olmayışı	18,58
( ) Meralarınızın bozulması, hayvanlarınız için yeterli ot bulunmaması,	11,61
( ) Toprağın çoraklaşması, verimsizleşmesi, ürünlerin yetişmemesi veya her yıl verim miktarının azalması	17,96
( ) Rüzgar sonucu oluşan toz, duman, kum fırtınası, toprak yağması,	10,06
( ) İnsanların bilinçsizliği (yanlış sulama, ağaçların kesilmesi ve yanlış gübreleme)	10,68
( ) İnsanların doğup büyüdüğü toprakları arazileri terk ederek büyük şehirlere göç etmeleri,	4,95
( ) Kırsalda yaşayan insanların refah seviyesinin düşmesi,	3,10
TOPLAM	100,00

Sizce, ARAZİ BOZULMASI nedir?

	%
☐ Toprağın verimliliğinin düşmesi	50,46
☐ Toprağın su tutma kapasitesinin azalması	19,76
☐ Toprağın un gibi ufalanması/dağılması	18,84
☐ Toprağın renginin değişmesi	10,94
TOPLAM	100,00

Sizce, TOPRAK KALİTESİ nedir?

	%
☐ Toprakta her ürünün yetişebilmesi	56,01
☐ Toprağın renginin koyu olması	11,00
☐ Ekim sonrası tohumun güzel çimlenmesi	32,99
TOPLAM	100,00

Çölleşmeyi tehlike olarak görüyor musunuz?

			Çölleşmeyi tehlike olarak görüyor musunuz?			Total
			Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	110	8	1	119
		% of Total	62,1%	4,5%	0,6%	67,2%
	Elazığ	Count	4	1	0	5
		% of Total	2,3%	0,6%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	15	0	1	16
		% of Total	8,5%	0,0%	0,6%	9,0%
	Batman	Count	35	2	0	37
		% of Total	19,8%	1,1%	0,0%	20,9%
Total		Count	164	11	2	177
		% of Total	92,7%	6,2%	1,1%	100,0%

Sizce, çölleşmenin en önemli nedenleri nedir?

	%
☐ Susuzluk, yağmurun yağmaması	20,39
☐ Ormanların yok olması	16,62
☐ Allah'tan geldiğini düşünüyorum	12,34
☐ Su erozyonu	10,13
☐ Rüzgar erozyonu	9,87
☐ Fazla ilaç ve gübre kullanımı	9,74
☐ Aşırı su kullanımı	8,05
☐ Bilinçsiz ve yanlış tarımsal işlemlerin yapılması / uygulanması	12,86
TOPLAM	100,00

Şimdiye kadar, kuraklığa karşı hiç yağmur duasına çıktınız mı?

			Şimdiye kadar, kuraklığa karşı hiç yağmur duasına çıktınız mı?		Total
			Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	26	93	119
		% of Total	14,7%	52,5%	67,2%
	Elazığ	Count	0	5	5
		% of Total	0,0%	2,8%	2,8%
	Siirt	Count	3	13	16
		% of Total	1,7%	7,3%	9,0%
	Batman	Count	17	20	37
		% of Total	9,6%	11,3%	20,9%
Total		Count	46	131	177
		% of Total	26,0%	74,0%	100,0%

Sizce, çölleşme önlenbilir mi?

			Sizce, çölleşme önlenbilir mi?				Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	3	74	17	25	119
		% of Total	1,7%	41,8%	9,6%	14,1%	67,2%
	Elazığ	Count	0	1	1	3	5
		% of Total	0,0%	0,6%	0,6%	1,7%	2,8%
	Siirt	Count	0	10	0	6	16
		% of Total	0,0%	5,6%	0,0%	3,4%	9,0%
	Batman	Count	0	28	1	8	37
		% of Total	0,0%	15,8%	0,6%	4,5%	20,9%
Total		Count	3	113	19	42	177
		% of Total	1,7%	63,8%	10,7%	23,7%	100,0%

Tarımsal üretim için kullandığınız arazilerin tamamı veya bir kısmı MEYİLLİ ise, arazinizi ne şekilde sürersiniz?

		Tarımsal üretim için kullandığınız arazilerin tamamı veya bir kısmı MEYİLLİ ise, arazinizi ne şekilde sürersiniz?			Total	
		Cevap Yok	Eğime yatay sürüm (eğim yönüne doğru)	Eğime dikey sürüm (eğimin tersine doğru)		
İl	Diyarbakır	Count	8	70	41	119
		% of Total	4,5%	39,5%	23,2%	67,2%
	Elazığ	Count	0	5	0	5
		% of Total	0,0%	2,8%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	0	13	3	16
		% of Total	0,0%	7,3%	1,7%	9,0%
	Batman	Count	4	30	3	37
		% of Total	2,3%	16,9%	1,7%	20,9%
Total		Count	12	118	47	177
		% of Total	6,8%	66,7%	26,6%	100,0%

Eđer meyilli arazilerinizi EĞİME YATAY SÜRÜM (EĞİM YÖNÜNE DOĞRU) sürüyor iseniz, bunun nedenleri nedir?

	%
☐ Sürüm (mazot) maliyetlerini azaltması	35,02
☐ Sürümün daha kolay olması	43,78
☐ Traktörün eğime doğru çıkmaması	9,22
☐ Eski alışkanlıklar	11,98
TOPLAM	100,00

Tarımsal üretimde kullandığınız sulama sisteminiz (şekliniz) nedir?

	%
☐ Damla sulama	12,14
☐ Salma sulama	44,66
☐ Karık usulü	28,64
☐ Yağmurlama	14,56
TOPLAM	100,00

Hasattan sonra arazide kalan anızı yakıyor musunuz?

		Hasattan sonra arazide kalan anızı yakıyor musunuz?			Total	
		Cevap Yok	Evet	Hayır		
İl	Diyarbakır	Count	3	77	39	119
		% of Total	1,7%	43,5%	22,0%	67,2%
	Elazığ	Count	0	1	4	5
		% of Total	0,0%	0,6%	2,3%	2,8%
	Siirt	Count	0	5	11	16
		% of Total	0,0%	2,8%	6,2%	9,0%
	Batman	Count	0	14	23	37
		% of Total	0,0%	7,9%	13,0%	20,9%
Total		Count	3	97	77	177
		% of Total	1,7%	54,8%	43,5%	100,0%

Bozulmuş arazileriniz için herhangi bir iyileştirme işlemi yapıyor musunuz?

			Bozulmuş arazileriniz için herhangi bir iyileştirme işlemi yapıyor musunuz?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	2	79	38	119
		% of Total	1,1%	44,6%	21,5%	67,2%
	Elazığ	Count	0	4	1	5
		% of Total	0,0%	2,3%	0,6%	2,8%
	Siirt	Count	0	4	12	16
		% of Total	0,0%	2,3%	6,8%	9,0%
	Batman	Count	0	32	5	37
		% of Total	0,0%	18,1%	2,8%	20,9%
Total		Count	2	119	56	177
		% of Total	1,1%	67,2%	31,6%	100,0%

Her ürün için aynı tip (pulluk, kazayağı, tırmık, diskaro, goble gve freze.) toprak işleme aleti mi kullanıyorsunuz?

			Her ürün için aynı tip (pulluk, kazayağı, tırmık, diskaro, goble gve freze.) toprak işleme aleti mi kullanıyorsunuz?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	4	92	23	119
		% of Total	2,3%	52,0%	13,0%	67,2%
	Elazığ	Count	0	4	1	5
		% of Total	0,0%	2,3%	0,6%	2,8%
	Siirt	Count	0	14	2	16
		% of Total	0,0%	7,9%	1,1%	9,0%
	Batman	Count	1	13	23	37
		% of Total	0,6%	7,3%	13,0%	20,9%
Total		Count	5	123	49	177
		% of Total	2,8%	69,5%	27,7%	100,0%

Toprak erozyonu kontrol önlemleri alıyor musunuz?

		Toprak erozyonu kontrol önlemleri alıyor musunuz?			Total	
		Cevap Yok	Evet	Hayır		
İl	Diyarbakır	Count	2	35	82	119
		% of Total	1,1%	19,8%	46,3%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	5	5
		% of Total	0,0%	0,0%	2,8%	2,8%
	Siirt	Count	0	2	14	16
		% of Total	0,0%	1,1%	7,9%	9,0%
	Batman	Count	0	19	18	37
		% of Total	0,0%	10,7%	10,2%	20,9%
Total		Count	2	56	119	177
		% of Total	1,1%	31,6%	67,2%	100,0%

Toprak analizi yaptırıyor musunuz?

			Toprak analizi yaptırıyor musunuz?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	4	70	45	119
		% of Total	2,3%	39,5%	25,4%	67,2%
	Elazığ	Count	0	1	4	5
		% of Total	0,0%	0,6%	2,3%	2,8%
	Siirt	Count	0	16	0	16
		% of Total	0,0%	9,0%	0,0%	9,0%
	Batman	Count	0	22	15	37
		% of Total	0,0%	12,4%	8,5%	20,9%
Total		Count	4	109	64	177
		% of Total	2,3%	61,6%	36,2%	100,0%

Cevabınız EVET ise, tavsiyeye uyuyor musunuz?

	%
☐ Tavsiye edilen miktar kadar gübre kullanıyorum	83,18
☐ Tavsiye edilen miktardan daha fazla gübre kullanıyorum	15,89
☐ Tavsiye edilen miktardan daha az gübre kullanıyorum	0,93
TOPLAM	100,00

Mevcut arazinizde her yıl mutlaka tarım yapar mısınız? SULLU

			Soru44Sulu		Total
			Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	65	11	76
		% of Total	60,7%	10,3%	71,0%
	Elazığ	Count	3	1	4
		% of Total	2,8%	0,9%	3,7%
	Siirt	Count	4	0	4
		% of Total	3,7%	0,0%	3,7%
	Batman	Count	21	2	23
		% of Total	19,6%	1,9%	21,5%
Total		Count	93	14	107
		% of Total	86,9%	13,1%	100,0%

Mevcut arazinizde her yıl mutlaka tarım yapar mısınız? KURU

			Soru44Kuru		Total
			Evet	Hayır	
il	Diyarbakır	Count	76	37	113
		% of Total	46,1%	22,4%	68,5%
	Elazığ	Count	0	3	3
		% of Total	0,0%	1,8%	1,8%
	Siirt	Count	14	2	16
		% of Total	8,5%	1,2%	9,7%
	Batman	Count	31	2	33
		% of Total	18,8%	1,2%	20,0%
Total		Count	121	44	165
		% of Total	73,3%	26,7%	100,0%

Sizce, bölgenizde tarım kesiminde yaşayan nüfusta fazlalık veya yoğunluk var mıdır?

			Sizce, bölgenizde tarım kesiminde yaşayan nüfusta fazlalık veya yoğunluk var mıdır?		Total
			Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	82	37	119
		% of Total	46,3%	20,9%	67,2%
	Elazığ	Count	5	0	5
		% of Total	2,8%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	4	12	16
		% of Total	2,3%	6,8%	9,0%
	Batman	Count	21	16	37
		% of Total	11,9%	9,0%	20,9%
Total		Count	112	65	177
		% of Total	63,3%	36,7%	100,0%

Tarımsal üretim yaptığınız tarım arazilerinizin verimliliğini nasıl tanımlarsınız?

			Tarımsal üretim yaptığınız tarım arazilerinizin verimliliğini nasıl tanımlarsınız?				Total
			Cevap Yok	İyi	Normal	Düşük	
İl	Diyarbakır	Count	2	11	66	40	119
		% of Total	1,1%	6,2%	37,3%	22,6%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	3	2	5
		% of Total	0,0%	0,0%	1,7%	1,1%	2,8%
	Siirt	Count	0	0	16	0	16
		% of Total	0,0%	0,0%	9,0%	0,0%	9,0%
	Batman	Count	0	10	22	5	37
		% of Total	0,0%	5,6%	12,4%	2,8%	20,9%
Total		Count	2	21	107	47	177
		% of Total	1,1%	11,9%	60,5%	26,6%	100,0%

Eđer tarım arazilerinizin verimliliği düşük ise, sizce bunun nedeni nedir?

	%
☐ ölleşme	11,02
☐ Arazi bozulması	7,87
☐ Aynı tarlada her yıl ürün yetiştirme	14,96
☐ Toprak kalitesinde bozulma	13,39
☐ Sulama yetersizliği	38,58
☐ Tarımsal girdi kullanımında yetersizlik	10,24
☐ Toprak-su-rüzgar erozyonu	3,94
TOPLAM	100,00

Bölgede bulunan tarım teşkilatları çölleşme, arazi bozulması konularında bilgilendirme yapmakta mıdır?

			Bölgede bulunan tarım teşkilatları çölleşme, arazi bozulması konularında bilgilendirme yapmakta mıdır?			Total
			Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	30	70	19	119
		% of Total	16,9%	39,5%	10,7%	67,2%
	Elazığ	Count	0	5	0	5
		% of Total	0,0%	2,8%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	2	6	8	16
		% of Total	1,1%	3,4%	4,5%	9,0%
	Batman	Count	15	17	5	37
		% of Total	8,5%	9,6%	2,8%	20,9%
Total		Count	47	98	32	177
		% of Total	26,6%	55,4%	18,1%	100,0%

Belirli bir ürünü yetiştirirken, o üründen daha fazla verim almak için olması gerekenden Daha fazla gübre kullanır mısınız?

			Daha fazla gübre kullanır mısınız?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	1	60	58	119
		% of Total	0,6%	33,9%	32,8%	67,2%
	Elazığ	Count	0	1	4	5
		% of Total	0,0%	0,6%	2,3%	2,8%
	Siirt	Count	0	4	12	16
		% of Total	0,0%	2,3%	6,8%	9,0%
	Batman	Count	0	11	26	37
		% of Total	0,0%	6,2%	14,7%	20,9%
Total		Count	1	76	100	177
		% of Total	0,6%	42,9%	56,5%	100,0%

Cevabınız EVET ise, sizce daha fazla gübre kullanmak arazi bozulmasına yol açar mı?

			Soru51aevetse			Total
			Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	17	27	14	58
		% of Total	23,3%	37,0%	19,2%	79,5%
	Elazığ	Count	0	1	0	1
		% of Total	0,0%	1,4%	0,0%	1,4%
	Siirt	Count	3	1	0	4
		% of Total	4,1%	1,4%	0,0%	5,5%
	Batman	Count	6	2	2	10
		% of Total	8,2%	2,7%	2,7%	13,7%
Total		Count	26	31	16	73
		% of Total	35,6%	42,5%	21,9%	100,0%

Belirli bir ürünü yetiştirirken, o üründen daha fazla verim almak için olması gerekenden Daha fazla ilaç kullanır mısınız?

			Daha fazla ilaç kullanır mısınız?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	1	29	89	119
		% of Total	0,6%	16,4%	50,3%	67,2%
	Elazığ	Count	0	1	4	5
		% of Total	0,0%	0,6%	2,3%	2,8%
	Siirt	Count	0	1	15	16
		% of Total	0,0%	0,6%	8,5%	9,0%
	Batman	Count	0	7	30	37
		% of Total	0,0%	4,0%	16,9%	20,9%
Total		Count	1	38	138	177
		% of Total	0,6%	21,5%	78,0%	100,0%

Cevabınız EVET ise, sizce daha fazla ilaç kullanmak arazi bozulmasına yol açar mı?

			Soru51 bevetse			Total
			Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	7	12	9	28
		% of Total	18,4%	31,6%	23,7%	73,7%
	Elazığ	Count	0	0	1	1
		% of Total	0,0%	0,0%	2,6%	2,6%
	Siirt	Count	0	1	0	1
		% of Total	0,0%	2,6%	0,0%	2,6%
	Batman	Count	4	1	3	8
		% of Total	10,5%	2,6%	7,9%	21,1%
Total		Count	11	14	13	38
		% of Total	28,9%	36,8%	34,2%	100,0%

Belirli bir ürünü yetiştirirken, o üründen daha fazla verim almak için olması gerekenden Daha fazla toprak işleme yapar mısınız?

			Daha fazla toprak işleme yapar mısınız?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	1	78	40	119
		% of Total	0,6%	44,1%	22,6%	67,2%
	Elazığ	Count	0	1	4	5
		% of Total	0,0%	0,6%	2,3%	2,8%
	Siirt	Count	0	3	13	16
		% of Total	0,0%	1,7%	7,3%	9,0%
	Batman	Count	0	10	27	37
		% of Total	0,0%	5,6%	15,3%	20,9%
Total		Count	1	92	84	177
		% of Total	0,6%	52,0%	47,5%	100,0%

Cevabınız EVET ise, sizce daha fazla toprak işlemek arazi bozulmasına yol açar mı?

			Soru51cevetse			Total
			Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	10	51	11	72
		% of Total	11,6%	59,3%	12,8%	83,7%
	Elazığ	Count	0	0	1	1
		% of Total	0,0%	0,0%	1,2%	1,2%
	Siirt	Count	1	1	1	3
		% of Total	1,2%	1,2%	1,2%	3,5%
	Batman	Count	4	6	0	10
		% of Total	4,7%	7,0%	0,0%	11,6%
Total		Count	15	58	13	86
		% of Total	17,4%	67,4%	15,1%	100,0%

Belirli bir ürünü yetiştirirken, o üründen daha fazla verim almak için olması gerekenden Daha fazla sulama yapar mısınız?

			Daha fazla sulama yapar mısınız?			Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	
İl	Diyarbakır	Count	5	50	64	119
		% of Total	2,8%	28,2%	36,2%	67,2%
	Elazığ	Count	0	4	1	5
		% of Total	0,0%	2,3%	0,6%	2,8%
	Siirt	Count	0	2	14	16
		% of Total	0,0%	1,1%	7,9%	9,0%
	Batman	Count	0	11	26	37
		% of Total	0,0%	6,2%	14,7%	20,9%
Total		Count	5	67	105	177
		% of Total	2,8%	37,9%	59,3%	100,0%

Cevabınız EVET ise, sizce daha fazla sulama yapmak arazi bozulmasına yol açar mı?

			Soru51 devetse			Total
			Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	9	29	8	46
		% of Total	14,3%	46,0%	12,7%	73,0%
	Elazığ	Count	0	3	1	4
		% of Total	0,0%	4,8%	1,6%	6,3%
	Siirt	Count	1	1	0	2
		% of Total	1,6%	1,6%	0,0%	3,2%
	Batman	Count	7	2	2	11
		% of Total	11,1%	3,2%	3,2%	17,5%
Total		Count	17	35	11	63
		% of Total	27,0%	55,6%	17,5%	100,0%

Sizce, tarımsal (bitkisel) üretimde insandan ziyade teknolojinin (makine ağırlıklı tarım) kullanılması, arazi bozulmasına neden olur mu yada olmakta mıdır?

		Sizce, tarımsal (bitkisel) üretimde insandan ziyade teknolojinin (makine ağırlıklı tarım) kullanılması, arazi bozulmasına neden olur mu yada olmakta mıdır?					
		Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	Total	
İl	Diyarbakır	Count	6	14	50	49	119
		% of Total	3,4%	7,9%	28,2%	27,7%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	1	4	5
		% of Total	0,0%	0,0%	0,6%	2,3%	2,8%
	Siirt	Count	0	0	7	9	16
		% of Total	0,0%	0,0%	4,0%	5,1%	9,0%
	Batman	Count	0	11	17	9	37
		% of Total	0,0%	6,2%	9,6%	5,1%	20,9%
Total		Count	6	25	75	71	177
		% of Total	3,4%	14,1%	42,4%	40,1%	100,0%

Sizce, tarımsal üretimde teknolojinin kullanılması sonucu, toprağın korunmasını sağlayan geleneksel uygulamalar terk edildi mi?

			Sizce, tarımsal üretimde teknolojinin kullanılması sonucu, toprağın korunmasını sağlayan geleneksel uygulamalar terk edildi mi?				Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	6	32	47	34	119
		% of Total	3,4%	18,1%	26,6%	19,2%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	2	3	5
		% of Total	0,0%	0,0%	1,1%	1,7%	2,8%
	Siirt	Count	0	8	5	3	16
		% of Total	0,0%	4,5%	2,8%	1,7%	9,0%
	Batman	Count	0	15	18	4	37
		% of Total	0,0%	8,5%	10,2%	2,3%	20,9%
Total		Count	6	55	72	44	177
		% of Total	3,4%	31,1%	40,7%	24,9%	100,0%

Bölgemizde, bazı üreticilerin teknik bilgi yetersizliği sonucu arazilerin bozulması yaşandı mı?

			Bölgemizde, bazı üreticilerin teknik bilgi yetersizliği sonucu arazilerin bozulması yaşandı mı?				Total
			Cevap Yok	Evet	Hayır	Fikrim yok	
İl	Diyarbakır	Count	5	55	31	28	119
		% of Total	2,8%	31,1%	17,5%	15,8%	67,2%
	Elazığ	Count	0	0	5	0	5
		% of Total	0,0%	0,0%	2,8%	0,0%	2,8%
	Siirt	Count	0	2	6	8	16
		% of Total	0,0%	1,1%	3,4%	4,5%	9,0%
	Batman	Count	0	19	11	7	37
		% of Total	0,0%	10,7%	6,2%	4,0%	20,9%
Total		Count	5	76	53	43	177
		% of Total	2,8%	42,9%	29,9%	24,3%	100,0%

SONUÇ ve ÖNERİ

- Üreticiler genel olarak çölleşme ve arazi bozulması nedenleri konusunda bilgi sahibi değil
- Çölleşme ve arazi bozulmasını önleme yolları konusunda ne yapacağını tam olarak bilmemekte
- Eğitim ve gelir durumuna bağlı olarak sorunları algılama ve çözüm üretme konularında farkındalık artıyor (anketlerin analizleri devam ediyor..)
- Bu konularda farkındalığın artırılması için Üniversiteler, STK'lar, Kamu Kurum ve Kuruluşlarına YAYIM konusunda önemli görevler düşmekte.